

BOLALARNI HARBIY VATANPARVARLIK RUHIDA TARBIYALASH

Azamov Sohib Bahodir o'g'li

Harbiy vatanparvarlik loyihalari koordinatori

Paxta sanoat texnologiyasi fakulteti

Yengil sanoat mashinalarini ekspluatatsiya va loyihalash yo'nalishi

Toshkent to'qimachilik va yengil sanoat instituti

Annotatsiya: *ushbu maqolada yoshlarni vatanparvarlik tuygusida shakillantrishni va hozirgi zamonda galabal muamo bolgan terorizmni oldini olishda aynan shu vatanga bolgan tuygu bu muamodan qutulishni asosiy va oson yoli ekanligiga qisqacha tariff berilgan.*

Kalit sozlar: *vatanparvarlik, shakillantrish, hozirgi zamon, harbiy vatanparvarlik, tinchlik, vatan.*

Bugungi kunda terrorizm va ekstremizm umumbashariy muammoga aylandi.

Ushbu global tahdidlarga qarshi kurashish bo'yicha dunyo miqyosida keng ko'lamli chora-tadbirlar amalga oshirilayotganiga qaramay, bu muammoga hali to'liq yechim topilmagan. Davlatimiz rahbari bu haqda gapirar ekan, “Dunyoda, ayniqsa, keyingi yillarda terrorizm tahdidining kuchayib borayotgani ularga qarshi kurashish, asosan, kuch ishlatish usuli o'zini oqlamaganidan dalolat beradi. Shu munosabat bilan ko'p hollarda tahdidlar asosiy sabablarga emas, balki ularning oqibatlariga qarshi kurashish bilan cheklanadi”.

Terrorizm qanday niqobda bo'lmasin, uning zamirida insoniyatga zulm o'tkazish, begunoh odamlarning qonini to'kish, xalqning moddiy-madaniy boylik-larini yo'q qilish yotadi. Binobarin, har qanday jamiyat terrorizmni mamlakat xavfsizligi va barqarorligiga putur yetkazuvchi, tinch hayot tarziga putur yetkazuvchi, inson huquq va erkinliklarini poymol etuvchi kuch sifatida qabul qiladi.

Shu bois bugungi murakkab sharoitda aholini, ayniqsa, yoshlarni zo'rvonlik va shafqatsizlikni targ'ib etuvchi terroristik g'oyalardan asrash dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Unga qarshi harbiy yo'l bilan kurashish qisqa muddatli ijobiy natija berishini hisobga olsak, jamiyat a'zolari ongiga sog'lom mafkura va bunyodkorlik g'oyalarini singdirish muhim vazifa hisoblanadi. Mavjud ma'lumotlarga ko'ra, terrorizm, ekstremizm va zo'rvonlik bilan bog'liq jinoyatlarning asosiy qismini 30 yoshgacha bo'lgan yoshlar tashkil etadi.

Shu o'rinda davlatimiz rahbari tomonidan BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida globallashuv va axborotkommunikatsiya texnologiyalari jadal rivojlanib borayotgan bugungi sharoitda yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirishga qaratilgan umumlashtirilgan xalqaro huquqiy hujjat - BMTning Yoshlar huquqlari to'g'risidagi xalqaro konvensiyasini ishlab chiqish taklifining ilgari surilgani nechog'lik hayotiy va ijtimoiy muhim voqelik bo'lganini alohida ta'kidlash joiz.

Ommaviy axborot vositalari hamda internet jahon axborot tarmog'i orqali unga qarshi kurashishga qaratilgan profilaktik ishlarni olib borish, ayniqsa, o'sib kelayotgan yoshlarni terrorizm va ekstremizm xurujlaridan asrab-avaylash bu boradagi tarbiyaviy ishlarning ta'sirchanligini yanada oshiradi. Yosh avlodni yuksak vatanparvarlik va buyuk ajdodlarimizga

munosib vorislik ruhida tarbiyalash jamiyatda buzg'unchi g'oyalarga qarshi mustahkam mafkuraviy immunitetning hosil bo'lishiga zamin yaratadi.

Bilamizki, yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiya-lash - davlat organlari, jamoat birlashmalari va boshqa tashkilotlarining ko'p bosqichli, tizimli, maqsadli va muvofiqlashtirilgan faoliyatidir. Vatanparvarlik tuyg'ularini shakllantirishda yoshlarga yurtimizning shonli tarixi, ulug'vor qudrati haqida ma'lumotlar berish, Vatan ozodligi yo'lida qahramonlik ko'rsatgan buyuk ajdodlarimiz va jasur zamondoshlarimizning ibratli hayotini keng targ'ib qilish, ilm-fan va madaniyatning eng sara namoyandalari bilan tanishtirish, o'zi tug'ilib o'sgan yurti, mahallasi va xonadoniga cheksiz izzat-ehtrom bilan munosabatda bo'lishni o'rgatish juda katta ahamiyatga ega.

Ta'lim-tarbiya-ning milliy qadriyatlar uyg'unligida to'g'ri yo'lga qo'yilishi har bir insonda ona yurtga mehr-muhabbat, millat va xalq oldidagi mas'uliyat va burchni ang-lash, o'z yurtidan faxrlanish hissini yuksaltiradi. Vatanparvarlik - shaxsni axloqiy shakllantirishning eng muhim tarkibiy qismi bo'lib, kishini mamlakat ravnaqiga, tili va madaniyatiga hurmat bilan qarash, xalqimizning boy madaniy merosini asrab-avaylashga undaydi. Bir so'z bilan aytganda, vatanparvarlik oliy fuqarolik pozitsiyasi bo'lib, davlat, xalq va jamiyat manfaatini o'z manfaatidan ustun qo'yish demakdir. Bu borada yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning o'rni juda katta.

Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash konsepsiyasi - mamlakatimizda amalga oshirilayotgan yoshlarga oid davlat siyosatining asosiy tamoyillari va ustuvor yo'nalishlari, yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash bilan bog'liq dolzarb vazifalar va ularni hal etish yo'llari asosida ishlab chiqilgan. Hozirgi murakkab globallashuv sharoitlari, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi, bu masalada davlat va nodavlat tashkilotlari, oilalar, mahallalar, ta'lim muassasalarining o'rni va ahamiyatini belgilash, milliy va ijtimoiy normalarni hisobga olgan holda o'zaro hamkorlik xalqaro huquq. Bu haqda Mudofaa vazirligi matbuot xizmati xabar berdi.

Mazkur Konsepsiyada yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash masalasiga jismonan va ma'nan sog'lom avlodni tarbiyalashga oid yaxlit ta'lim-tarbiya tizimining uzviy va ajralmas bir qismi sifatida qaralib, 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi talablari asosida milliy va jahondagi ilg'or tajribalar, bugungi O'zbekiston hayotidagi real ijtimoiysiyosiy o'zgarishlar bilan uyg'un ravishda takomillashtirish masalasiga alohida e'tibor qaratildi. Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash ishlari asosan to'rt bosqichda amalga oshiriladi:

Birinchi bosqich (3-7 yoshdagilar) atrofdagi olam, Vatan haqida dastlabki tasavvurlar paydo bo'ladigan bosqich hisoblanib, unda oila va maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarga turli she'rlar, kuy va qo'shiqlar o'rgatish, multfilm va turli o'yinlar namoyish etish, rasmlar chizish orqali dunyoni anglash, davlat ramzlari (bayroq, gerb, madhiya) bilan tanishish asosida ularda ona yurtga muhabbatni shakllantirishni o'z ichiga oladi.

Ikkinchi bosqichda (7-16 yoshdagi bolalar) o'quvchilarning Vatanga muhabbati va sadoqatini mustahkamlash, harbiy xizmatga va ona yurt oldidagi farzandlik burchini yuksak mas'uliyat bilan bajarishga bo'lgan havasini oshirish, ularda Qurolli Kuchlarimizga bo'lgan

ijobiy fikrlarni yanada kuchaytirish, yoshlarning jismonan sog'lom, kuchli va irodali ma'naviy yetuk, keng dunyoqarashli, mustaqil fikr yuritadigan barkamol inson sifatida shakllantirish kabi ezgu ishlarga da'vat etiladi.

Uchinchi bosqich (16-18 yoshdagi o'smirlar) yoshlarda Vatanga va uning himoyasi uchun munosib xizmat qilishga ruhan va jismonan tayyorlikni ta'minlashga yo'naltiriladi.

To'rtinchi bosqich (18-30 yoshdagilar) yoshlarning jismoniy va ma'naviy qobiliyati, yetakchilik ko'nikmalari va intellektual salohiyati, umumiy va professional malakasini oshirish, ularni o'z ustida muntazam ishlash, sog'lom hayot kechirishga undash va shunga erishishni nazarda tutadi.

Mazkur konsepsiya yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash samaradorligini oshirish, ularda yuksak ma'naviy-axloqiy fazilatlar, fuqarolik pozitsiyasi, Vatanni sevish, uni ko'z qorachig'idek asrab-avaylash bilim va ko'nikmalarini shakllantirishda uslubiy asos bo'lib xizmat qilmoqda.

Konsepsiyaning hayotga tatbiq etilishi O'zbekiston Respublikasi fuqarolarida vatanparvarlik tuyg'usini yuksaltirish, ularning Vatanga fidokorona va fidoyilik bilan xizmat qilish uchun mas'uliyatini oshirish, Milliy armiya saflarini zamonaviy bilim va kasbiy malakaga ega yoshlar bilan to'ldirishga xizmat qiladi. kuchli iroda va faol fuqarolik.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Mamajonov, R. A., & Axunov, I. I. (2020). Harbiy vatanparvarlik tarbiyasida badiiy adabiёт, kino, teatr va tasviriy san'atning ahamiyati. Internauka, (22-3), 64- 66.
2. Ilkhom, A., Rakhmiddin, M., Ugli, K., Nurmukhammad, K., Ugli, K., & Kuyoshbek, Y. (2021). Factors of Educating Young People in the Spirit of Patriotism. International Journal of Human Computing Studies, 3(4), 10-12.
3. Xoshimovich, A. B., Musajonovich, X., & Ibragimovich, A. I. (2022). About 5 Initiatives Approved by the President. Zien Journal of Social Sciences and Humanities, 8, 3-5.